104. BEKANNTMACHUNG

des Beauftragten des Distriktschefs für die Stadt Krakau

über die Durchführung der Verdunkelung.

Die **beste Abwehr gegen Fliegerangriffe** bei Nacht ist die **einwandfreie Verdunkelung.** Wer schlecht oder gar nicht verdunkelt, gefährdet sich und seine Nachbarschaft. **Nachlässigkeiten in der Verdunkelung werden streng bestraft.**

Im folgenden wird nochmals auf die wichtigsten Punkte, die bei der Verdunkelung zu beachten sind, hingewiesen:

1. **Wann muss verdunkelt werden?** Es muss täglich vom Sonnenuntergang des einen bis zum Sonnenaufgang des nächsten Tages verdunkelt werden. Die Uhrzeiten des Sonnenunterganges und des Sonnenaufganges sind aus dem Kalender und der Tagespresse zu ersehen.

2. **Wer muss die Verdunkelung durchführen?** Für die Verdunkelung ist der Eigentümer verantwortlich. Übt ein anderer die Gewalt über eine Sache aus, so ist dieser an Stelle des Eigentümers für die Verdunkelung verantwortlich. Zum Beispiel der Mieter für seine Wohnung, der Pächter für seine Pachträume, der Kraftfahrer für den von ihm geführten Kraftwagen usw.

3. **Wie soll die Verdunkelung sein?** Die Verdunkelung an Gebäuden, einschliesslich Flurfenster, soll so vollständig sein, dass kein Lichtschein nach aussen dringt. Fahrzeuge sollen so beleuchtet sein, dass sie bei einer Entfernung von 100 m schon erkennbar und bei einer Entfernung von 500 m nicht mehr sichtbar sind.

4. **Wodurch erreicht man die ordnungsgemässe Verdunkelung?**
   a) durch Abblenden der Lichtquellen,
   b) durch Abblenden der Lichtaustrittsöffnungen,
   c) durch die Verwendung von Komplementärfarben, d. h. Farben, die sich ergänzen.

Lichtquellen sind alle lichtabgebenden Körper (Leuchtkörper) und lichterzeugenden Vorgänge.

Lichtaustrittsöffnungen sind alle Fenster, Türen, Oberlichter, Glasdächer, Glaswände und sonstigen Öffnungen von Baulichkeiten und Fahrzeugen aller Art, aus denen Licht ins Freie dringen kann.

Abblenden der Lichtquellen: Lichtquellen können durch Herabsetzung der Leuchtwirkung (Lichtstrom) oder durch Begrenzen des Lichtstrahlungsbereiches abgeblendet werden. Beide Massnahmen können auch gleichzeitig angewendet werden.

Geeignete Mittel hierfür sind:

Spannungsminderung, Glühlampen und Glühkörper geringer Lichtleistung oder besonderer Lichtverteilung, Glimmlampen, lichtrichtende optische Systeme, lichtdämpfende Filter und Anstriche, sowie Abschirmvorrichtungen.

Umspanner und Widerstände sind gegen Eingriffe Unberufener zu sichern.

Filter, Anstriche und Glühlampen mit **farbiger** Lichtwirkung sind unzulässig (ausser Blaulicht).

Abblenden der Lichtaustrittsöffnungen: Die Lichtaustrittsöffnungen von Baulichkeiten und Fahrzeugen aller Art sind durch lichtundurchlässige und lichtdicht abschliessende Verdunkelungsvorrichtungen abzublenden. Hierzu sind geeignet: Klapp- oder Rolläden, Jalousien, Zug- oder Rollvorhänge, Tafeln aus Holz, Gewebe, Pappe, Kunststoff, Blech usw. Bei nicht vollkommen lichtdicht abschliessenden derartigen Vorrichtungen — insbesondere Jalousien und Vorhängen — sind zusätzliche Verdunkelungsmassnahmen zu treffen.

Verwendung von Komplementärfarben: Die Anwendung von Komplementärfarben geschieht derart, dass z. B. die Fenster lichtdurchlässig grün und die Lichtquelle oder deren Umhüllung rot oder orange gestrichen werden.

5. **Besonderheiten bei der Verdunkelung: Treppen- und Hausflure** sind so zu verdunkeln, dass bei Abblendung der Lichtquellen die Sicherheit des Verkehrs noch gewährleistet ist. Wenn dies nicht der Fall ist, muss nach Abblendung der Lichtaustrittsöffnungen und Einbau einer Lichtschleuse hinter der Haustür die normale Beleuchtung der Treppen- und Hausflure erfolgen, oder es müssen Komplementärfarben verwandt werden.

Ladengeschäfte, Gaststätten pp. können durch Leuchtschrift oder abgedunkelte Leuchttransparente „**hinter** der Schaufensterscheibe" kenntlich gemacht werden. Dabei sind nur Name des Inhabers und die Art des Geschäfts pp. durch nicht über 15 cm hohe Leuchtbuchstaben anzugeben. Hierbei können Leuchtfarben Verwendung finden oder auch Transparente und Schablonen, die nur mit schwacher, der Verdunkelungsverordnung entsprechenden Lichtstärke aufzustellen sind. Jegliche Reklame und Beleuchtung der Schaufenster ist verboten.

Die Türeingänge müssen Lichtschleusen haben, damit kein Lichtschein auf die Strasse fällt. Ist eine Anbringung von Lichtschleusen nicht möglich, müssen die Lichtquellen in der Nähe der Tür mit Blaulicht abgeblendet werden. Zäune, die in den Geh- oder Fahrbahnen liegen, Bauschutt, offene Baustellen u. ä. Gefahrenstellen sind durch weissen Anstrich oder **abgeschirmte**, blaue Warnlaternen kenntlich zu machen. Die mit Blaulicht versehenen Häuser-Nummern bleiben während der Verdunkelung beleuchtet. Die Beleuchtung aller anderen Häuser-Nummern ist während der Verdunkelung durch den hierfür Verantwortlichen abzuschalten. Um eine missbräuchliche Benutzung zu verhindern, sind hier die Glühbirnen zu entfernen.

Bei **Kraftfahrzeugen und ihren Anhängern**, bei **schienengebundenen Fahrzeugen**, bei Fahrrädern, Fuhrwerken, Handwagen u. ä. sind die unbedingt verkehrsnotwendigen Aussenlichtquellen zu verdunkeln, die übrigen Aussenlichtquellen ausser Betrieb zu setzen. In Bewegung befindliche Fahrzeuge müssen, mit Ausnahme von Fahrrädern, auf öffentlichen Verkehrswegen bei Dunkelheit rote Schlussbeleuchtung führen. Es wird geraten, auch die Fahrräder mit rotem Rücklicht zu benutzen, da die Rückstrahler bei der Abblendung der Scheinwerfer nicht aufleuchten. Nicht in Beweguug befindliche Fahrzeuge müssen auf öffentlichen Vehrkehrswegen nach Massgabe der allgemeinen Vorschriften unter Beachtung der Verdunkelungsvorschriften beleuchtet sein. Scheinwerfer aller Art müssen abgedeckt bzw. abgeschirmt sein.

Lichtaustrittsöffnungen: a) bei Kraftfahrzeugen 5—8 cm lang, 1 cm breit, vor der Mitte der Abschlusscheibe;
b) bei Fahrrädern 4 cm lang, 1 cm breit, an der unteren Hälfte der Abschlusscheibe.

In geschlossenen Ortschaften darf nur mit Abblendlicht, ausserhalb geschlossener Ortschaften kann mit Fernlicht gefahren werden.

Taschenlampen müssen abgeblendet sein, sie dürfen aber, ausser Blaulicht, keine andere **farbige** Lichtwirkung haben. Belästigung anderer Wegebenutzer durch Anleuchten ist verboten.

6. Bei **Zweifelsfragen aller Art** wende man sich stets an die zuständigen Polizeidienststellen, u. zw. die deutsche Bevölkerung an die Deutsche Polizeiwache, Franziskanergasse Nr. 1, die polnische Bevölkerung an die polnischen Polizeireviere.

Krakau, den 22. Mai 1941.

Der Beauftragte des Distriktschefs für die Stadt Krakau
als örtlicher Luftschutzleiter:
PAVLU

CIV. OBWIESZCZENIE

Delegata Szefa Okręgu dla miasta Krakowa

dot.: przeprowadzenia zaciemnienia.

Najlepszą obroną przed atakami lotniczymi w porze nocnej jest **prawidłowe zaciemnianie.** Kto zaciemnia źle lub nie zaciemnia wcale, naraża na niebezpieczeństwo siebie i swoje sąsiedztwo. **Niedbalstwa w zaciemnieniu ulegają surowej karze.**

Poniżej zwraca się uwagę jeszcze raz na najważniejsze kwestje, które mają znaczenie przy zaciemnianiu:

1. **Kiedy należy dokonać zaciemnienia?** Należy to czynić codziennie od zachodu słońca jednego dnia aż do wschodu słońca najbliższego dnia. Godziny wschodu i zachodu słońca należy stwierdzić w kalendarzu i prasie codziennej.

2. **Kto winien dokonać zaciemnienia?** Za dokonanie zaciemnienia odpowiada właściciel. Jeżeli jednak kto inny wykonywa władzę nad rzeczą, to odpowiada ta inna osoba za zaciemnienie zamiast właściciela. Naprzykład najemca za swoje mieszkanie, dzierżawca za lokale, które dzierżawi, kierowca samochodu za wóz, który prowadzi itp.

3. **Jak należy dokonać zaciemnienia?** Zaciemnienie budynków łącznie z oknami sieni winno być tak dokładne, aby żaden promień światła nie dostawał się na zewnątrz. Pojazdy należy oświetlać w ten sposób, aby je można było rozpoznać już z odległości 100 metrów, natomiast aby były nie widoczne już z odległości 500 metrów.

4. **W jaki sposób osiąga się prawidłowe zaciemnienie?**
   a) przez przyciemnienie źródeł światła,
   b) przez przyciemnienie otworów przepuszczających światło na zewnątrz,
   c) przez użycie barw dopełniających się tj. barw, które się wzajemnie uzupełniają.

Źródłami światła są wszystkie ciała wydzielające światło (ciała świecące) oraz procesy przyrodnicze wytwarzające światło.

Otworami przepuszczającymi światło na zewnątrz są wszystkie okna, drzwi, urządzenia górnego światła, dachy ze szkła, ściany ze szkła i wszystkie inne otwory budynków i pojazdów wszelkiego rodzaju, z których światło dostaje się na wolną przestrzeń.

Przyciemnienie źródeł światła: Zródła światła można przyciemnić przez osłabienie nasilenia światła (prądu światła) albo przez ograniczenie zasięgu promieniowania światła. Obu środków można użyć równocześnie.

Odpowiednimi środkami do tego są:

Zmniejszenie napięcia, żarówki i żarzące się ciała o małej sile światła lub o szczególnym rozdziale światła, tlące się (słabo świecące) lampy, systemy optyczne nadające światłu kierunek, filtry tłumiące (osłabiające) światło, pomalowanie odnośnych objektów oraz urządzenie zasłon (użycie abażurów).

Transformatory i oporniki należy zabezpieczyć przed zamachami (naruszeniem) ze strony nie powołanych osób.

Nie dopuszczalne są filtry, użycie pomalowanych objektów i żarówek z **kolorowym** światłem (z wyjątkiem światła niebieskiego).

Przyciemnianie otworów przepuszczających światło na zewnątrz: Przepuszczające światło na zewnątrz otwory budynków i pojazdów wszelkiego rodzaju należy przyciemnić przez użycie odpowiedniego urządzenia, które nie przepuszcza światła i zamyka szczelnie jego dopływ. Nadają się do tego celu: okiennice do zesuwania lub składania, żaluzje, zasłony do podciągania lub zwijania, płyty z drzewa, tkanina, tektura (karton), sztuczny materiał, blacha itp. Jeżeli tego rodzaju urządzenie nie zamyka dopływu światła zupełnie szczelnie — to dotyczy w szczególności żaluzji i zasłon — należy zastosować dodatkowe środki zaciemnienia.

Użycie barw dopełniających się: Używa się barw dopełniających się w ten sposób, że np. okna maluje się na kolor zielony przepuszczający światło, natomiast źródło światła albo jego osłonę na kolor czerwony lub pomarańczowy.

5. **Szczególne przepisy co do zaciemnienia: Klatki schodowe i sienie** należy zaciemniać w ten sposób, aby po przyciemnieniu źródeł światła bezpieczeństwo ruchu było jeszcze zapewnione. Jeżeli to nie zachodzi, należy po przyciemnieniu otworów przepuszczających światło na zewnątrz i umieszczeniu zapory nie przepuszczającej światła poza bramą domu oświetlić normalnie klatki schodowe i sienie albo należy użyć barw, które się dopełniają.

Sklepy, restauracje itp. można oznaczyć nazewnątrz przez umieszczenie napisu wydzielającego światło albo przyćmionych transparentów świetlnych „**poza** szybą wystawy sklepowej". Należy przy tym podać jedynie tylko nazwisko właściciela i rodzaj przedsiębiorstwa itp. przy użyciu liter świetlnych o wysokości nie ponad 15 cm. Można przy tym użyć farb wydzielających światło oraz także transparentów i szablonów o małej sile światła odpowiadającej zarządzeniu o zaciemnieniu. Zakazana jest wszelka reklama i oświetlenie okien wystawywych.

Bramy należy zaopatrzyć w zapory nie przepuszczające światła, aby blask światła nie padał na ulicę. Jeżeli umieszczenie zapory tego rodzaju nie jest możliwe, należy przyciemnić źródła światła w pobliżu drzwi światłem niebieskim. Ogrodzenia, położone na chodnikach albo na jezdniach, rumowisko pozostałe z budowy, otwarte miejsca budowy i inne tego rodzaju miejsca niebezpieczne należy uwidocznić przez pomalowanie ich na biało albo przez umieszczenie niebieskich latarni ostrzegawczych, zaopatrzonych w **zasłony.** Numery domów z niebieskim światłem mają być oświetlone w czasie zaciemnienia. Oświetlenie wszystkich innych numerów domów winna wyłączyć na czas zaciemnienia osoba za to odpowiedzialna. Aby nie dopuścić do nadużyć, należy usunąć żarówki.

Przy samochodach i ich przyczepkach, przy wozach kursujących na szynach, przy rowerach, wozach, wózkach ręcznych itp. należy przyciemnić widoczne na zewnątrz źródła światła, które są bezwzględnie konieczne dla komunikacji, natomiast wszystkie inne widoczne na zewnątrz źródła światła należy wyłączyć (zgasić). Pojazdy będące w ruchu z wyjątkiem rowerów muszą mieć na drogach publicznych po nastaniu ciemności światło tylne w czerwonym kolorze. Udziela się rady, aby także przy rowerach używać czerwonego światła tylnego, ponieważ wstecz biegnące promienie świetlne nie błyskają przy przysłonieniu reflektorów. Pojazdy nie będące w ruchu muszą być oświetlone na drogach publicznych stosownie do ogólnych przepisów, jednak przy zastosowaniu przepisów o zaciemnianiu. Reflektory wszelkiego rodzaju muszą być zakryte względnie zaopatrzone w zasłony (abażury).

Otwory przepuszczające światło na zewnątrz:

a) przy pojazdach mechanicznych długości 5—8 cm, szerokości 1 cm, przed środkiem szyby zewnętrznej (zamykającej);
b) przy rowerach długości 4 cm, szerokości 1 cm, na dolnej połowie szyby zewnętrznej (zamykającej).

W zamkniętych miejscowościach można jeździć tylko ze światłem przyciemnionym, natomiast poza zamkniętymi miejscowościami można używać światła szosowego.

6. **Latarki kieszonkowe** należy przyciemnić, poza światłem niebieskim nie mogą one mieć światła w żadnym innym **kolorze.** Dokuczanie innym osobom używającym drogi przez oświetlanie jest zakazane.

W wątpliwych wypadkach wszelkiego rodzaju należy zwracać się stale do właściwych policyjnych placówek służbowych, w szczególności ludność niemiecka do Niemieckiej Straży Policyjnej przy ul. Franciszkańskiej Nr. 1, natomiast polska ludność do Polskich Rewirów Policyjnych.

Kraków, dnia 22 maja 1941 roku.

Delegat Szefa Okręgu dla miasta Krakowa
jako miejscowy
KIEROWNIK OCHRONY POWIETRZNEJ
PAVLU